

13 Komp.
16 Komp. 30K

Żywotopis nr 888 8885

16. jęńca internowanego w miejsca więzienia tajemniczego - zastawca w L SBR

1. Dane osobiste (stopień nazwisko imię Pajfórec 120 ul. Zawod Stawcywki
sz. Berenson Józef, lat 35, urzędnik prywatny, kawaler

2. Data i okoliczności zaważowania, wgl. wysiedlenia:
21/II. 1940 r. przy usiłowaniu przedostania się do m. Wilna, wówczas
okupowanego przez Litwę.

3. Nazwa obozu, posiadania więzienia, miejsca wykonania robót:
więzienia: Baranowickie i Orsa; obozy: Monzegorsk szumaniska i Pieczorstajer

4. Opis obozu, więzienia, posiadania itp. (długość, budynki, warunki mieszk.
W celi więziennej w Orsach 4m x 6m, mieszkało się 50 osób, brak
brak higieny).
brak ciepłości, brak powietrza, zamknięcie. W Monzegorsku stały oboz
pracy, przy kopalni rudy. Na Pieczorstajerze obozy w tajgach, przed niemo-
żliwością wybudowaniem baraku, spaliliśmy w intymu przy ogniskach.

5. Śród jęńców w okresie reżimu (narod. pochod. przestępstwa, poczucie umysłu
i moralny, wzajemne stosunki itp.): W obozie w Monzegorsku prze-
Polaków, Rosjanie, Grecy, Ukraińcy, Niemcy, Ormianie i m. mniejszości narodowe
Związku Sowieckiego. Śród nich 25% „politycznych”, reszta zwykli kryminaliści,
których nas najbardziej straszyli, czyli ówczesnych, czy nawet przy utraceniu siły,
pobrane z lasu pod osłoną nocy.

6. Życie w obozie, więzieniu itp. (praktycz. warunki życia, warunki pracy,
normy wypracowania, wyżywienie, życie kulturalne i artystyczne).
Na l. sz. „czarnych robotach” pracowaliśmy po 12 godzin na dobę, wyczerpanie
i zależność od wypracowanej normy, jednak nie dostateczne pod
każdym względem. To samo dotyczyło wynagrodzenia przysługującego.
Na miejsce roboty chodziliśmy często po 6-8 kilometrów. Staroniska
kuchnie i uproszczone jak „desiatki”, brygadowni, kierownicy
„chleborozki”, sądu odzieżowego, kuchni i t. d. rekrutowali się wyłącznie
śród kryminalistów zwykłych i tu wchodziło prawnictwo. Żo cyntny

marginesach, spodnie, lub inne wartościowe rzeczy (niektóre udało się uchronić przed kradzieżą) można było uzyskać te, czy inne korzyści, jak dodatkową porcję jedzenia, coś z ciepłej odzieży do pracy, lepszą nocną i.t.d. O życiu kulturalnym rodziny mamy, po pracy było oczywiście oddechy i spacer

7. Stosunek władz N.H.W.D. do Polaków (sposób badania, metody, który propadł, a normalna informacja o Polsce itp.)

Bodany był bez uszybia zity, jednan u sporów obelżywy, co nie wyrażało szacunku do narodu polskiego i Państwa Polskiego. np.: „Hane państwo nie wie było warte”, „Polska już nigdy nie powstać”. Stawianie podstępnych pytań, dotychczas spotykanym Polakom. Narzucanie umiarkowania działalności wyprzedzającej.

8. Pomoc lekarska, szpitala śmiertelności (zwłaszcza zmarłych). Na Polesie śmiertelność duża (cyngła, dezynfekcja), pomoc lekarska nieskuteczna - brak wszelkich podstawowych leków. Nawet umarłych nie powiżtam.

9. Czy i jaka możliwość była z drożym i roztropnym:

Z karty pocztowej od szwagra z Warszawy z lutym i marcem 1941 r.

10. Kiedy został zwolniony z w jak sposób dostał się do Armii Polskiej.

Zwolniony 17 IX 1941 r. Do Armii Polskiej dostałem się poprzez komitety w m. Kermine na Urbenstanie w lutym 1943 r.

Uwaga: W razie braku papieru, należy dotrzeć do kartej dodatkowej z podaniem nazwiska i punktu do którego się chce udać.

Wp. du 11/II - 1943 r.

Prętko J.
(WYŻOŻNY podpis)